

**UCHWAŁA NR XVI/119/2016
RADY GMINY BURZENIN
z dnia 28 stycznia 2016 r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Burzenin
na lata 2016 - 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515, poz. 1045, poz.1890) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) **Rada Gminy Burzenin** uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Burzenin na lata 2016 – 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Burzenin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez jej wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Burzenin oraz zamieszczeniu na stronach internetowych Gminy Burzenin.

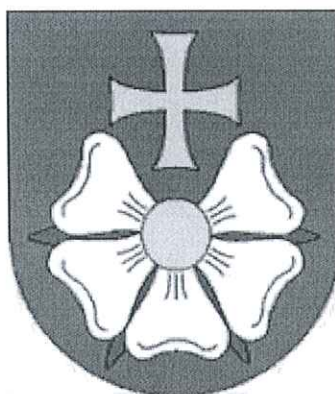

Przewodniczący Rady
Margorzata Pióciennik
Margorzata Pióciennik

Rada Gminy Burzenin
98-260 Burzenin, ul. Sieradzka 1
pow. sieradzki, woj. łódzkie

Załącznik do Uchwały
Nr XVI/119/2016
Rady Gminy Burzenin
z dnia 28.01.2016 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016–2021**

20.01.2016

WSTĘP

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc

psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016–2021. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Burzenin

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. Gminę Burzenin zamieszkiwało 5 575 osób. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sieradzu wyniosła 369, z czego jedynie 20 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2015 przeprowadzonych zostało 19 interwencji domowych, w 7 przypadkach prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Tabela 1. Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez Policję

Lata	Liczba interwencji
2013	46
2014	35
2015	19

Źródło: Komisariat Policji w Złoczewie

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Złoczewie uległa zmniejszeniu.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na samorząd gminny obowiązek stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w efekcie czego powołano Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zespół decyduje o podjęciu interwencji w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i powołuje grupę roboczą w celu rozwiązania problemu w indywidualnych przypadkach.

Tabela Nr 2. Działania prowadzone w ramach procedury „Niebieska Karta”

Lata	Działania prowadzone w ramach procedury NK	Liczba osób w rodzinach dotkniętych przemocą	Liczba zakończonych procedur NK
2013	9	33	1
2014	15	61	6
2015	14	46	6

Źródło: GOPS w Burzeninie – opracowanie własne

Ofiarami przemocy były kobiety, sprawcami mężczyźni, w większości przypadków mający problem alkoholowy.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż w 2015 roku podjęto próbę przeprowadzenia rozmowy z 20 osobami z problemem alkoholowym; z tego 14 osób zgłosiło się na wezwanie Komisji.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na dzień 31.12.2015 roku - 186 rodzin skorzystało ze świadczeń pomocy społecznej, w tym 18 rodzin z problemem alkoholowym.

Osoby doznające przemocy oraz sprawcy przemocy mogą skorzystać z porad psychologa prowadzącego Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin.

W szkołach na terenie Gminy Burzenin nie zanotowano aktów przemocy fizycznej. W niewielkim stopniu występowała przemoc psychiczna, która objawiała się poprzez wyśmiewanie, poniżanie i wyzwiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieuwjętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Burzenin,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) działania podejmowane w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Burzenin,

- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 2) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 3) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 4) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286).

V. Zasoby Gminy Burzenin w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – porady specjalistów z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komisariat Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - placówki oświatowo-wychowawcze,
 - Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin,

- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- Gminny Dom Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna,
- Grupa wsparcia „Krokus”,
- Parafie.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- diagnoza środowiska lokalnego,
- współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów z różnych dziedzin,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu rodzin doświadczających przemocy.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie Burzenin
- zaburzenie relacji rodzinnych,
- trudności w pogodzeniu obowiązków zawodowych z pracą w Zespole Interdyscyplinarnym i grupie roboczej,
- rozbudowana procedura działań w zakresie przemocy.

Realizacja celów Programu

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Burzenin

Działania:

2. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład, którego wchodzi:
 - pracownicy socjalni,
 - przedstawiciel oświaty,
 - przedstawiciel policji,
 - kurator sądowy,

- przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciel ochrony zdrowia,
- przedstawiciel organizacji pozarządowej.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

- Integracja i koordynacja działań wszystkich podmiotów wchodzących w skład Zespołu w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
 - Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
 - Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
 - Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
 - Ocena i weryfikacja prowadzonych działań.
 - Omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół.
 - Prowadzenie dokumentacji pracy Zespołu.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
 - obalanie mitów na temat przemocy,
 - szkolenia na temat przemocy,
 - prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
 - wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
 - organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców,
 - dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
 - organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Biblioteka Publiczna i Gminny Dom Kultury,
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin,
- Parafie.

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Sieradzu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin.
 - Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych,
 - Gminna Biblioteka Publiczna i Gminny Dom Kultury,
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
 - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,

- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- policja,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitoring Programu polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Sprawozdawczość

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Burzeninie do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Burzenin, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Opracowała: Anna Karczmarek

Przewodniczący Rady
Majgorzata Plóciennik